

Keçi Sütü Maliyeti Uygulama Önerisi

Prof. Dr. Süleyman YÜKÇÜ¹, Seda BAHŞI²

Özet

Bu çalışmada Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren ve 5 yıl önce kurulmuş olan 350 başlık süt keçiciliği tesisinde süt, dişi keçi ve erkek keçi maliyetlerinin, birbirinden ayrılarak keçilerden elde edilen sütün maliyetlerinin hesaplanması amacıyla yapılmıştır.

Araştırma sonuçları, özellikle bu alanda faaliyet gösterme düşüncesine sahip girişimciler için önemli bulgular ortaya koymuştur.

Yapılan çalışma sonucunda söz konusu işletmede ilgili faaliyet döneminde üretilen ana mamullerden sütün litre maliyetinin 0,824 TL'dir. Dişi keçinin maliyetinin ise 906 TL olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler-- Keçi sütü, Saanen keçi ırkı, Keçi sütünün maliyeti

Jel Kodu: M00, M11, M41

¹ Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Türkiye, suleyman.yukcu@deu.edu.tr ORCID: 0000-0002-1514-5953

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye, sedo_ekin@hotmail.com ORCID:0000-0002-4625-0617

1.GİRİŞ

2016 verilerine göre Türkiye’de üretilen yaklaşık 19 milyon ton sütün % 90,7’si ineklerden, % 6,3’ü koyunlardan, % 2,5’i keçilerden, % 0,5’i ise mandalardan sağlanmaktadır.(2016 TÜİK Verileri)

Türkiye’de 2002-2016 yılları arasında hayvan sayıları değerlendirildiğinde ise keçi sayılarında düzenli artışlar gözlenmektedir.2007 yılında 6 milyon olan keçi sayısı 2008-2009 yıllarında 5 milyon dolaylarında görülmektedir.2010 yılına baktığımızda tekrar 6 milyon dolaylarında olduğu görülmektedir. Son beş yıla bakıldığında 2015 yılı itibariyle 10.416.166 baş keçi bulunmaktadır.

Ülkemiz süt hayvancılığında işletme başına düşen hayvan sayıları gelişmiş bir yapıya sahiptir. 2015 TÜİK verilerine göre 4.578.494 adet sağılan keçi bulunmakta, bunlardan yılda ortalama 105 kg süt sağlanmaktadır. Bununla birlikte TKDK (Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu) ve bu paralelde çalışan AB IPARD programının vermiş olduğu desteklerle büyük ölçekli ve modern tarzda üretim yapan işletmelerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu verilerden de anlaşılacağı üzere ülkemizde süt üretimi gün geçtikçe artmaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden biri devletin son yıllarda tarım ve hayvancılık alanında sunmuş olduğu teşviklerin artmasıdır. Aynı zamanda az hayvanla ve küçük ahırlarda yapılan geleneksel üretimin azaltılarak, insan ve hayvan sağlığını ön planda tutan AB standartlarında daha modern üretim yapan büyük ölçekli işletmelerin sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Bu makalenin amacı keçi sütü üretimine ilişkin bir maliyet hesaplama yaklaşımında bulunmak ve maliyetlerin muhasebeleştirilmesi konusunda önerilerde bulunmaktır.

2.SÜT ÜRETİM MALİYET UNSURLARI

Büyük çaplı AB standartlarına uygun plan ve projelerle kurulan modern işletmelerde sabit maliyetlerin toplam maliyetler içindeki payı yüksek teşekkül etmektedir.

Modern işletmelerde oluşan maliyet unsurları aşağıdaki gibi oluşmaktadır.

- İşletmenin üzerinde bulunduğu arazi ve arsanın maliyeti,
- İşletmenin kurulma sürecinde planlama ile ortaya çıkan maliyetler,
- Barınak maliyetleri
- Damızlık keçilerin seçimi ve maliyeti
- Beslenme giderleri için katlanılan maliyetler
- Veterinerlik maliyetleri
- İşçilik maliyetleri
- Elektrik, su, benzin ve gaz gibi giderler
- Sigorta maliyetleri
- Makine, Teçhizat, Taşıt gibi maliyetler

3.SAANEN KEÇİSİ YETİŞTİRİCİLİĞİ

Saanen keçisi İsviçre’de ortaya çıkmış ve Dünya’da birçok ülkede, yerli keçilere göre daha fazla süt verimi ve oğlak verimi yapan keçi cinsidir. Saanen ırkı, kirli beyaz ve krem rengine, kısa tüylü, boynuzlu yada boynuzsuzdur. Saanen keçileri, Sağlam kemik yapılarına sahip olan, değişik çevre şartlarına uyum sağlayabilen, dünyanın bir çok köşesinde yetiştirilebilen bir keçi ırkıdır.. Saanen keçisi, sütçü ırklar arasında en erken gelişen bir tiptir.

Saanen keçisinin en önemli özelliği süt veriminin diğer ırkalara göre daha fazla olmasıdır. İyi bakım – besleme şartlarında ve küçük sürülerde ortalama laktasyon verimi 800 – 900 kg etrafında olup 1500-2000 kg'a çıktığı görülmüştür. Sütte yağ oranı %3 –4'dür. Bu ırkta yavru verimi de yüksektir, her doğuma ortalama 1.7 – 1.9 yavru düşer. Bir doğumda 3 – 4 yavru hatta 5 yavru elde edildiği görülür.

Türkiye'de Saanen yetiştiriciliği üzerinde yapılan çalışmalarda, bu ırkın başarı ile yetiştirilebileceği ve özellikle iklim koşullarının Saanen için uygun olan bölgelerde çok iyi sonuçlar alındığı ortaya konulmuştur.

Aşağıdaki tablo Saanen keçi ırkının özellikleri yer almaktadır;

Tablo 1: Saanen keçilerinin özellikleri

Özellik	Değer
Ortalama Oğlak Doğum Ağırlığı	3580 gr
Doğumda Göğüs Çevresi	37 cm
Sütten Kesim Yaşı	45 gün
Sütten Kesim Ağırlığı	14 kg
Ergin Keçi Ağırlığı	60 kg
Ergin Teke Ağırlığı	75 kg
Ergin Keçi Cidago Yüksekliği	72 cm
Ergin Teke Cidago Yüksekliği	84 cm
İlkine Tekeye Verilme Yaşı	7–8 ay
Keçi Başına Düşen Oğlak Sayısı	1.6
Laktasyon Süresi	280 gün
Laktasyon Süt Verimi	500-650kg
0–2 Aylık Dönemdeki Ölüm Oranı	%5–6
Sütün Yağ İçeriği	%3,49
Sütün Kuru Madde Düzeyi	%9,65
Sütün Özgül Ağırlığı	1,028

4.350 BAŞLIK SÜT KEÇİCİLİĞİ TESİSİNDE BİR UYGULAMA

Uygulama ile ilgili birkaç farklı başlık altında ön bilgi vermek yararlı olacaktır.

4.1.Uygulama Yapılan İşletme Hakkında Bilgiler

İşletme, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna(TKDK) sunulacak kabul edilen IPARD projesi kapsamında alınan % 50 oranında destek ve hibelerle kurulan bir süt üretim işletmesidir.

İşletme İzmir'in Tire İlçesinde, 2011 yılında 107 adet keçi ile kurulan işletmenin Ana faaliyet konusu süt üretimi olup Damızlık keçi üretimi de yapılmaktadır. İşletme Avrupa Birliği Standartlarına uygun olarak kurulmuştur. İşletme de üretilen ürünler Süt işleme tesislerinde işlemlerden geçerek çeşitli ürünler üretilmektedir.

4.2.Uygulamanın amacı

Uygulamamızın temel amacı, Türkiye’de keçi sütü üretiminin önemi ve maliyetleri hakkında bilgi vermektir.

Ayrıca özellikle TKDK ve IPARD hibe programlarından yararlanarak bu alanda faaliyet göstermek isteyen girişimcilere mamul maliyetinin yanı sıra, bu büyüklükte bir tesis kurabilmek için ihtiyaç duydukları bilgileri sağlamak çalışmanın diğer amaçları arasındadır.

Bu nedenle bu çalışma, özellikle maliyetlerin ortaya konulması ve potansiyel yatırımcılara yol göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

4.3.Üretim Süreci İle İlgili Temel Bilgiler

İşletmede bir yılı kapsayan üretim döneminde 350 adet Saanen cinsi keçi beslenmektedir ve her bir keçiden 10 aylık bir süre boyunca günlük ortalama 3,5-4 lt süt elde edilmektedir. Dolayısıyla bu işletmede elde edilen temel mamul süttür.

Ayrıca keçilerden elde edilen erkek yavruların bir kısmı satılmaktadır, bazı erkekler ise damızlık olarak işletmede kalmaktadır. Dişi yavrular ise süt üretimi yapmak için elde tutulmaktadır.

Saanen keçilerin özellikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: İşletmedeki saanen keçilerinin verim özellikleri

<u>Verim Özellikleri:</u>	<u>İsviçre Saaneni</u>
Canlı ağırlığı	50-55 kg (ergin)
oğlak verimi	% 180-200
Laktasyon süresi	300 gün
Laktasyon verimi	600 kg
Sütte yağ	%3-3.3
Günde Ort. Süt Ver.	3.5 kg

İşletmemizin 2016 yılı itibariyle mevcutları aşağıdaki gibidir;

Tablo 3: İşletmenin sahip olduğu canlı varlık adetleri

Canlı varlıklar	Satın alınan	D.B. mevcut	Doğumlar	Ölümler	Toplam mevcut
Anaç	100	350			350
Teke	7	50			50
Çepiç		100			100
Oğlak(erkek)			102	2	100
Oğlak(kız)			103	3	100
Toplam	107	500	205	5	700

İşletmemizde, dönem sonunda çiftlikte sağmal keçi olarak kullanılacak 100 çepiç’in ilk doğumlarını yaptığını bildirmiştir. İlk doğumunu yapan Keçiler çağ değiştirmiştir ve anaç keçi

olmuştur. İlk doğumunu yapan bir keçinin piyasa fiyatı 1.200 TL'dir. Kayıtlı değerleri ise 906 TL'dir.

5.BİRLEŞİK MALİYET VE BÖLÜM MALİYETLERİ

İşletmedeki bölüm maliyetleri Anaç (sağmal) keçilere ait bölümde ortaya çıkan maliyetlerdir. Sağmal keçilerin bakım maliyetleri (Direkt işçilik ve Endirekt işçilik), yedikleri yem, yonca, mısır slajı (Direkt ilk madde ve malzeme gideri, Tedavileri için kullanılan ilaç(Endirekt malzeme giderleri) gibi unsurlar birleşik maliyetlemeyi oluşturmaktadır. Anaç keçilerden Doğum sonrası elde edilen süt ve kız ya da erkek oğlakları Ana mamul olarak kabul edilmektedir.

Doğum sonrası Anaç keçilerden 10 aylık bir süre boyunca süt elde edilmektedir. Ağustos ayından ekim ayına kadar 2 aylık süre kuru dönem olarak geçmektedir. Doğum sonrası oğlaklar ortalama 75 gün boyunca süt içmektedirler. Daha sonra Yem ve yonca desteklemesi ile beslenmeye devam edilmektedir.

Emzirme döneminde keçilerden elde edilen sütün % 50'si oğlaklara ayrılmaktadır. Sadece % 50'si satılabilmektedir. Bazı işletmeler süttten daha fazla gelir sağlamak için oğlakları yapay mamalarla beslemektedir. Mamaların maliyeti süte göre daha azdır.

Tablo 4: İşletmeye ait dönem giderleri

İŞLETME GİDERLERİ	YILLIK TUTAR	İŞLETME GELİRLERİ	YILLIK TUTAR
Direkt ilk madde ve malzeme giderleri	325.845	Süt satış gelirleri	532.500
Endirek ilk madde ve malzeme giderleri	15.000	Süt satış teşvikleri	10.650
Direkt İşçilik giderleri	93.600	Sağmal keçi teşvikleri	7.700
Endirekt işçilik giderleri	30.000	Teke keçi teşvikleri	4.000
Elektrik yakıt giderleri	8.800	Gübre satış gelirleri	600
İlaç giderleri	12.700		
Pazarlama Sat. Dağ. Gid.	3.000		
Su giderleri	14.400		
TOPLAM	503.345		555.450

5.1.Direk ilk madde ve malzeme giderleri

İşletmede ortaya çıkan ilk madde ve malzeme unsurlarına bakıldığında;

- Mısır Slajı

S.YÜKÇÜ - S. BAHŞI

- Yonca
- Fiğ
- Saman
- Yem (Varsa anlaşmalı herhangi bir firmadan temin edilebilmektedir).

5.2.Direkt işçilik giderleri

İşletmede hayvan bakımı, sağım, Oğlakların bakımı, temizlik, gibi bölümlerde 6 kişi çalışmaktadır. Bu kişilerden 2 kişi sağımıyla bu işler sağım öncesi hazırlık, sağım ve sağım sonrası işlerden oluşmaktadır. 2 kişi slaj verimi ile yem verimi gibi işlerle bu işler yem hazırlama ve yemleme işlerinden oluşmaktadır.

1 kişi ahır temizliği ve sayım hanenin temizliği bu işler barınakların temizlenmesi ve ekipmanların temizlenmesi, araç gereçlerin bakım ve onarımını da kapsamaktadır. 1 kişi ise İşletmedeki yem, saman vb. gibi ilk madde ve malzemelerin taşınmasından sorumlu olup aynı zamanda sağılan sütlerin alıcıya ulaştırma işlerini yapmaktadır.

5.3.Genel üretim giderleri

İşletmelerde genel üretim giderleri bilindiği gibi direkt ilk madde ve malzeme ile direkt işçilik giderleri dışında kalan giderlerden oluşmaktadır.

Keçi çiftliklerinde birden fazla gider yeri bulunduğu için endirekt giderlerin türünün yerinin yüklenmesine göre farklılık göstermektedir.

Bunlar Endirekt malzeme ve işçilik giderleri, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler, vergi resim ve harçlar, çeşitli giderler, veterinerlik hizmetleri v.b. oluşmaktadır.

6.ÇİĞ SÜT ÜRETİMİ

Çiğ süt üretimi bu tip işletmelerin en önemli gelir kaynağını oluşturmaktadır. Hayvancılık sektörüne bakıldığında ilk olarak hayvanlarından elde edilen süt verimine önem verilmektedir. Bu işletmedeki birincil gelir süt üretimi olup bu sırayı yıllık oğlak verimliliği ve geri kalan gübre gibi tali ürünlerden elde ettiği görülmektedir.

7.ÜRETİM VE SATIŞA İLİŞKİN MALİYET KAYITLARI

- Keçilerin Aktifleştirme kaydı;

256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR		547.000	
256.01 Besi Hayvanlar			
256.01.01 Erkek Süt İçin Oğlak	25.000		
256.01.02 Erkek Teke / Damızlık	55.000		
256.01.03 Erkek 3-8 Aylık Oğlak	12.000		
256.02 Süt Üreten Küçükbaş Hayvanlar			
256.02.04 Sağmallar	455.000		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR		81.000	
258.14 Küçükbaş Hayvan Yatırımları			
258.14.01 Dişi Süt İçin Oğlak	25.000		
258.14.02 Dişi 3-8 Aylık Oğlak	16.000		
258.14.03 Dişi Çepiç	40.000		
102 BANKALAR			628.000
Keçilerin işletmedeki aktifleştirme kaydı			

- İlk madde ve malzeme giderlerinin muhasebeleştirme kaydı;

710 İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ	325.845	
710.01 Yem Giderleri		
710.01.01.Anaç yem giderleri	162.923	
710.01.02.çepiç yem giderleri	48.877	
710.01.03.Teke yem giderleri	32.584	
710.01.04.Oğlak yem giderleri(0-3 Aylık)	21.723	
710.01.05.Oğlak kız(3-8 Aylık) yem giderleri	29.870	
710.01.06.Oğlak Erkek(3-8 Aylık) yem giderleri	29.870	
150 İLK MADDE VE MALZEME		325.845
150.01 Yem		

- İşçilik giderlerinin muhasebeleştirilmesinin kaydı;

720 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ	93.600	
720.01 işçilik giderleri		
720.01.01.Anaç işçilik giderleri	49.200	
720.01.02.çepiç işçilik giderleri	16.000	
720.01.03.Teke işçilik giderleri	8.000	
720.01.04.Oğlak işçilik giderleri(0-3 Aylık)	7.200	
720.01.05.Oğlak kız(3-8 Aylık) işçilik giderleri	6.600	
720.01.06.Oğlak Erkek(3-8 Aylık) işçilik giderleri	6.600	
381 GİDER TAHAKKUKLARI		93.600

S.YÜKÇÜ - S. BAHŞI

- Genel üretim giderlerinin muhasebeleştirilmesinin kaydı;

730 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ		80.900
730.01 Endirekt ilk madde ve malzeme giderleri	15.000	
730.01.01. Anaç giderleri	7.500	
730.01.02. Çeپیç giderleri	3.350	
730.01.03. Teke(damızlık) giderleri	1.650	
730.01.04. Oğlak giderleri(0-3 Aylık)	1.000	
730.01.05. Oğlak kız(3-8 Aylık) giderleri	750	
730.01.06. Oğlak Erkek(3-8 Aylık) giderleri	750	
730.02 Endirektişçilik giderleri	30.000	
730.02.01. Anaç giderleri	15.000	
730.02.02. Çeپیç giderleri	6.700	
730.02.03. Teke(damızlık) giderleri	3.300	
730.02.04. Oğlak giderleri(0-3 Aylık)	2.000	
730.02.05. Oğlak kız(3-8 Aylık) giderleri	1.500	
730.02.06. Oğlak Erkek(3-8 Aylık) giderleri	1.500	
730.03 İlaç giderleri	12.70	
730.03.01. Anaç giderleri	6.350	
730.03.02. Çeپیç giderleri	2.117	
730.03.03. Teke(damızlık) giderleri	1.058	
730.03.04. Oğlak giderleri(0-3 Aylık)	1.270	
730.03.05. Oğlak kız(3-8 Aylık) giderleri	955	
730.03.06. Oğlak Erkek(3-8 Aylık) giderleri	950	
730.04 Elektrik ve Yakıt giderleri	8.800	
730.04.01. Anaç giderleri	6.160	
730.04.02. Çeپیç giderleri	420	
730.04.03. Teke(damızlık) giderleri	300	
730.04.04. Oğlak giderleri(0-3 Aylık)	1.320	
730.04.05. Oğlak kız(3-8 Aylık) giderleri	300	
730.04.06. Oğlak Erkek(3-8 Aylık) giderleri	300	
730.06. Su giderleri	14.400	
730.05.01. Anaç giderleri	7.200	
730.05.02. Çeپیç giderleri	2.400	
730.05.03. Teke(damızlık) giderleri	1.200	
730.05.04. Oğlak giderleri(0-3 Aylık)	1.090	
730.05.05. Oğlak kız(3-8 Aylık) giderleri	1.300	
730.05.06. Oğlak Erkek(3-8 Aylık) giderleri	1.210	
102 BANKALAR		80.900

- Yansıtma Muhasebe Kaydı;

151 YARI MAMULLER		107.168	
151.01 Besi Hayvanları			
151.01.01 Erkek Süt İçin Oğlak	17.801.5		
151.01.02 Erkek Teke / Damızlık	48.092.4		
151.01.03 Erkek 3-8 Aylık Oğlak	41.275		
		254.332	
256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR			
256.01 Süt Üreten Küçükbaş Hayvanlar			
256.01.04 Sağmallar	254.332.5		
		138.845	
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR			
258.14 Küçükbaş Hayvan Yatırımları			
258.14.01 Dişi Süt İçin Oğlak	17.801.5		
258.14.02 Dişi 3-8 Aylık Oğlak	41.275		
258.14.03 Dişi Çepiç	79.767.75		
			325.845
	711 D.İ.M.M.G. YANSITMA		93.600
	721 D.İ.G. YANSITMA		80.900
	731 GÜG YANSITMA		

- Süt üretiminin muhasebeleştirilmesinin kaydı;

İşletmemizde bir keçinin yıllık süt verimi ortalama olarak 1100 lt olmaktadır. Dönem içerisinde 350 tane keçi sağıldığı için;

350 Adet keçi için giderler toplamı = 317.333 317.333÷350= 0,906 dişi keçinin maliyeti

350×1100 lt = 385.000 lt süt üretimi yapılmaktadır.

317.333÷385.000= 0,824

Oğlakların günlük 2 lt süt tüketmektedirler.Oğlaklar 75 gün boyunca süt içmektedirler.

200 Adet×(75 gün× 2 lt) = 30.000 lt Süt içmektedirler.

385.000 lt -30.000 lt =355.000 lt satışa hazır olan süt

355.000 lt × 1.50 TL =532.500 TL yıllık süt satış geliri

S.YÜKÇÜ - S. BAHŞI

152 MAMULLER 152.04 Süt	532.500	
151 YARI MAMULLER – ÜRETİM 151.04 Süt		532.500
Süt üretiminin kaydı		

- Süt satışının muhasebeleştirilmesinin kaydı;

100 KASA	661.862	
600 YURT İÇİ SATIŞLAR		560.900
391 HESAPLANAN KDV		100.962
Süt satışının kaydı		

- Satılan mamullerin muhasebeleştirilmesi kaydı;

620 SATILAN MAMULLERİN MALİYETİ 620.01 Süt Maliyeti	532.500	
152 MAMULLER 152.04 Süt		532.500

- Devlet Teşviklerinin muhasebeleştirilmesinin kaydı;

İşletmede Süt üretimi için Litre başına devlet teşvikleri verilmekte olup 2016 yılın % 2 oranında devlet teşviki verilmektedir.

$$355.000 \text{ lt} \times 532.500 = 10.650$$

Anaç keçi Destekleri hayvan başına 22 TL olarak belirlenmiştir.

$$350 \text{ Adet} \times 22 \text{ TL} = 7.700$$

Küçükbaş hayvanları koruma (Tekeler için) Hayvan başına 80 TL'dir.

$$50 \text{ Adet} \times 80 \text{ TL} = 4.000$$

102 BANKALAR	22.350	
649 DİĞER OLAĞ. GEL. VE KÂR.		22.350
649.01 Anaç Keçi Süt Destekleri	10.650	
649.02 Anaç Keçi Destekleri	7.700	
649.03 Küçükbaş hayvanları koruma	4.000	

- Gübre satışların muhasebeleştirilmesinin kaydı;

Dönem içinde işletmede 600 TL'lik gübre satışı olmuştur.

102 BANKALAR	600	
602 DİĞER GELİRLER		600
602.01 Gübre Satışı		
Gübre satışı kaydı		

SONUÇ

Son yıllarda Ülkemizde hayvancılık ve tarım sektörlerinde gelişmeler yaşanmaktadır. Özellikle hayvancılık sektörünün gelişmesi amacı ile çeşitli Devlet teşvik ve destek programları hayata geçirilmektedir.

Hayvancılık alanında daha kaliteli et ve süt elde etmek için modern üretim işletmeleri kurulmasına önem verilmiştir. Modern üretim işletmelerinin kurulması için TKDK ve IPARD aracılığıyla önemli tutarlarda destekler verilmektedir. Sonucunda Ülkemizde her geçen gün yüksek standartlarda üretim yapan işletmelerin sayısı artmıştır.

Bu artışlar sonucu Ege bölgesinde birçok modern çiftlik kurulmaktadır. İşletmelerin bu bölgede yaygın olarak görülmesi bölgenin tarıma elverişli olmasından da kaynaklanmaktadır.

Kurulan bu işletmelerin kar elde edip ayakta kalabilmesi ise, üretilen mamuller ile ilgili maliyetlerin yönetimine bağlıdır. Maliyet yönetiminin temelinde ise, birim maliyetlerin doğru ve gerçeğe uygun olarak hesaplanabilmesi yatmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada, 350 keçi ile süt üretim işletmesinin ürettiği mamullerin birim maliyetlerinin hesaplanması ve bu konuda diğer işletme sahiplerine yol gösterilmesi amaçlanmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda söz konusu işletmede ilgili faaliyet döneminde üretilen ana mamullerden sütün litre maliyetinin 0,824 TL'dir. Dişi keçinin maliyetinin ise 906 TL olduğu belirlenmiştir.

Toplam maliyet içerisindeki en yüksek payın direkt ilk madde ve malzeme maliyeti olduğu ve işletmenin ihtiyaç duyduğu direkt ilk madde ve malzemeyi dışarıdan satın alarak sağladığı bilinmektedir. İşletme kendi direkt ilk madde ve malzemesi üretseydi birim başına daha fazla kazanç sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı keçi sütü üreticiliğinde maliyetlerin hesaplanmasında ve maliyet hesaplamalarının kullanımına ilişkin öneride bulunmaktadır. Bu öneriler 350 başlık bir çiftlikten

alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu tür işletmeler küçük işletme sayılabilecek işletmeler olup bu tür önerilere dayanak oluşturmaktadır.

KAYNAKLAR

GÜLERYÜZ, Murat , (2014),Finansal Araçların Vergi Usul Kanunu ve Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarına göre incelenmesi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi

TOP, Tülay, (2009)Türkiye Muhasebe Standartlarına göre Canlı Varlıkların Değerlendirilmesi;Büyükbaş Hayvanlar Üzerine bir Uygulama, Süleyman Demirel Üniversitesi, İşletme Bölümü Yüksek Lisans Tezi

<http://www.tarim.gov.tr/Konular/Tarimsal-Destekler/Hayvancilik-Desteklemeleri>

<http://btb.org.tr/data/upload/files/destekleme-birim-fiyat.pdf>

<http://www.academicfoodjournal.com/archive/2014/issue1/reviewarticle-4-VDemircan.pdf>

Ayşe Nur BUYRUK AKBABA, Canlı varlıkların değerlemesi, muhasebeleştirilmesi ve raporlanması:Borsa İstanbul'da(BİST) Tarım, Orman ve Balıkçılık alanında faaliyet gösteren işletmelerde analiz

Erdal YILMAZ, TMS-41 Tarımsal faaliyetler standardı kapsamında büyükbaş canlı varlıkların değerlemesi ve muhasebeleştirilmesi, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi – Sayı:22 (2014)

Hakan TAŞTAN Türkiye muhasebe standartları ve Vergi usul kanununa göre büyükbaş canlı varlıklara amortisman ayrılmasının karşılaştırılmasının incelenmesi, KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Nisan 2014, Cilt:11, Sayı:1, Sayfa:175-184

Tansel HACIHASANOĞLU, Hayvancılık sektöründe birleşik maliyetleme : yüz başlık süt inekçiliği tesisinde bir uygulama,Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt/Vol. XXXII, Sayı/No. 2, 2013, pp. 199-224

Hacı Arif TUNÇEZ(2011),Tarım faaliyetlerin muhasebeleştirilmesinin Türkiye muhasebe standardı – 41 çerçevesinde incelenmesi: Bir tarım işletmesinde örnek uygulama, Selçuk Üniversitesi , Sosyal Bilimler Enstitüsü, doktora Tezi, Konya 2011